

Přeměny

korporací

BRNO

**Olovo ve zlato přeměnit neumíme, ale změnu právní formy bychom zvládli
Obraz Joseph Leopold Ratinckx Der Alchemist**

Prameny práva

- Zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev
- Občanský zákoník
- Zákon o veřejných rejstřících
- Evropské předpisy o právnických osobách (SE,SCE, EHVS)
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2017/1132 ze dne 14. června 2017, o některých aspektech práva obchodních společností (fúze, rozdělení, přeshraniční přeměny)
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví
- Daňové zákony

Základní principy regulace přeměn

- Dobrovolnost
- Omezená svoboda přeměňování
- Univerzální sukcese
- Právní kontinuita
- Možná diskontinuita právní formy
- Ochrana (menšinových) společníků
- Ochrana věřitelů
- Právní účinnost (zápisem do VR) x Účetní účinky (k rozhodnému dni)

Druhy přeměn

Typy přeměn

- Fúze (spojování)– splynutím x sloučením
- Rozdělení
 - rozštěpení se založením x rozštěpení sloučením x kombinací
 - odštěpení se založením x odštěpením sloučením x kombinací
- Změna právní formy
- Převod jmění na společníka

Podle důsledků

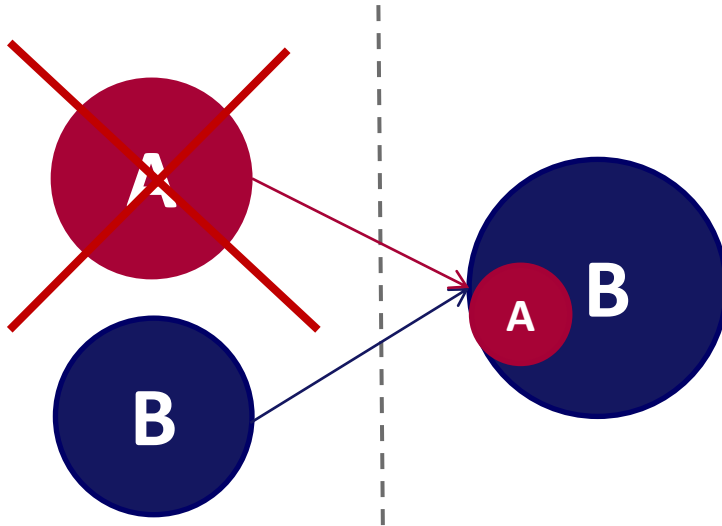
- Se zánikem x bez zániku zúčastněných korporací
- Se vznikem x bez vzniku nových korporací

Dle mezinárodního prvku

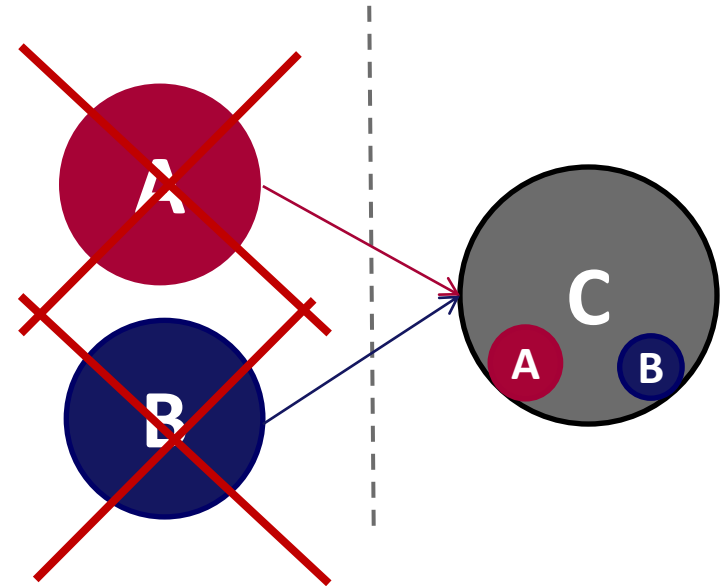
- Vnitrostátní x Přeshraniční přeměny

FÚZE

- Sloučením:

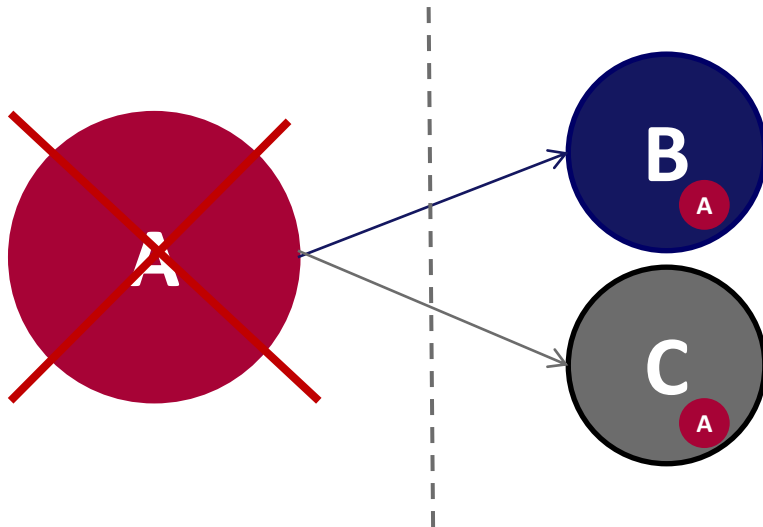
- Splynutím

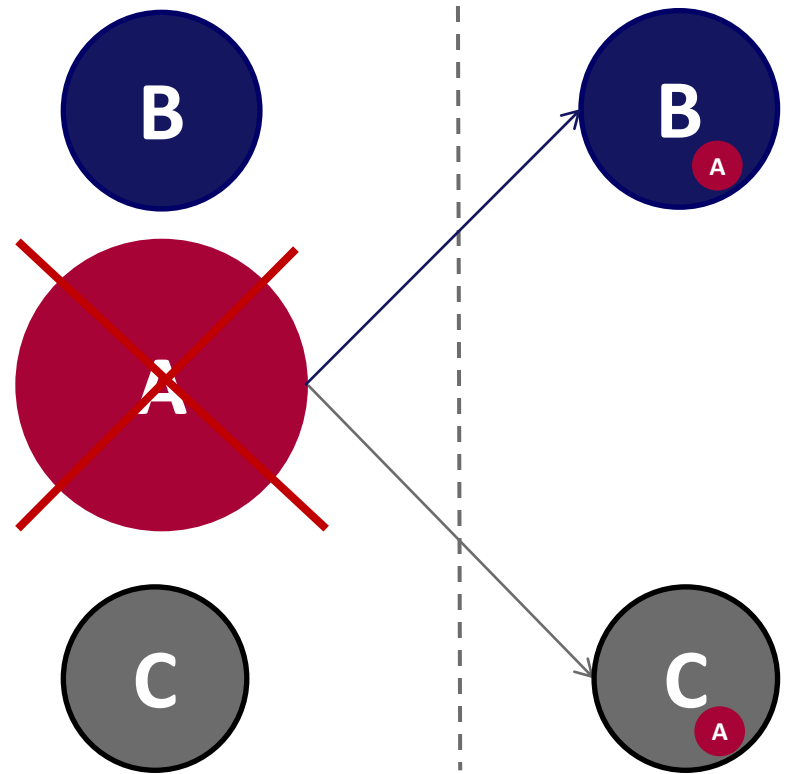
- Grafické znázornění s díky převzato od Kamila Kovaříčka

ROZDĚLENÍ ROZŠTĚPENÍM

- Se vznikem nových společností:

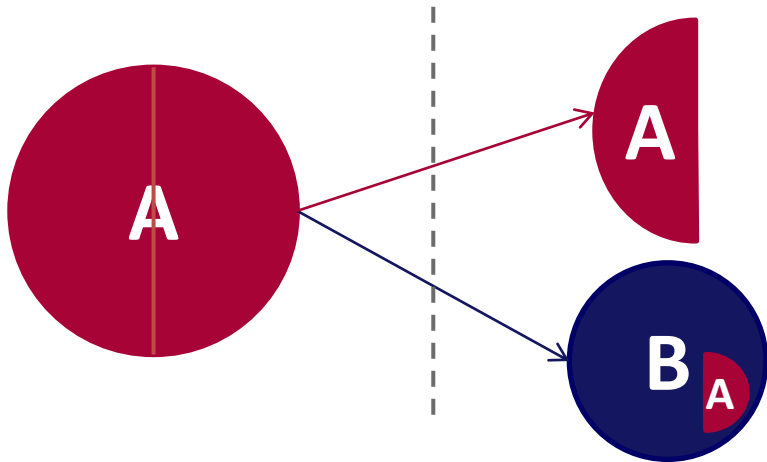

- Sloučením:

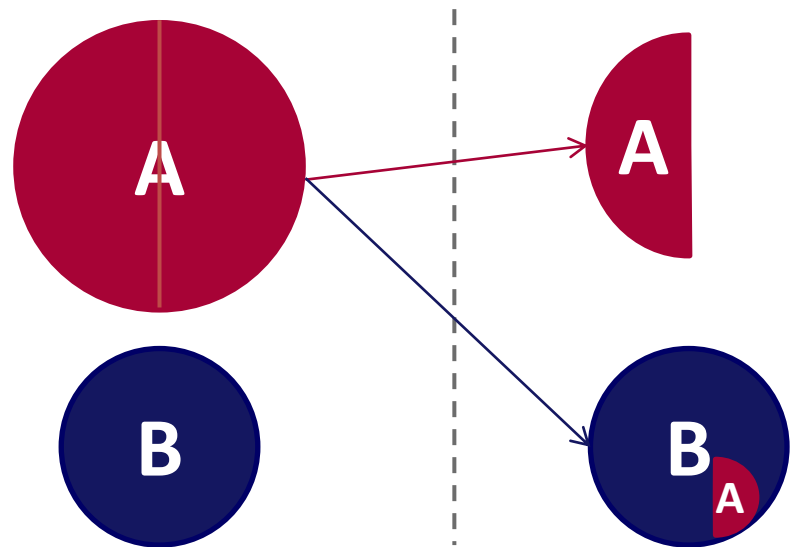

ROZDĚLENÍ ODŠTĚPENÍM

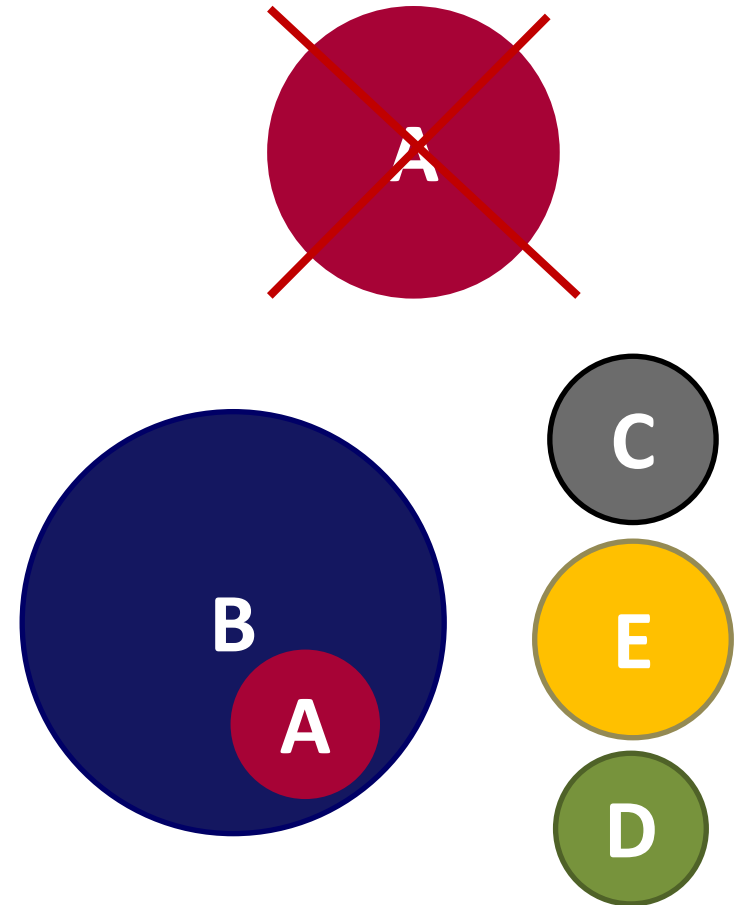
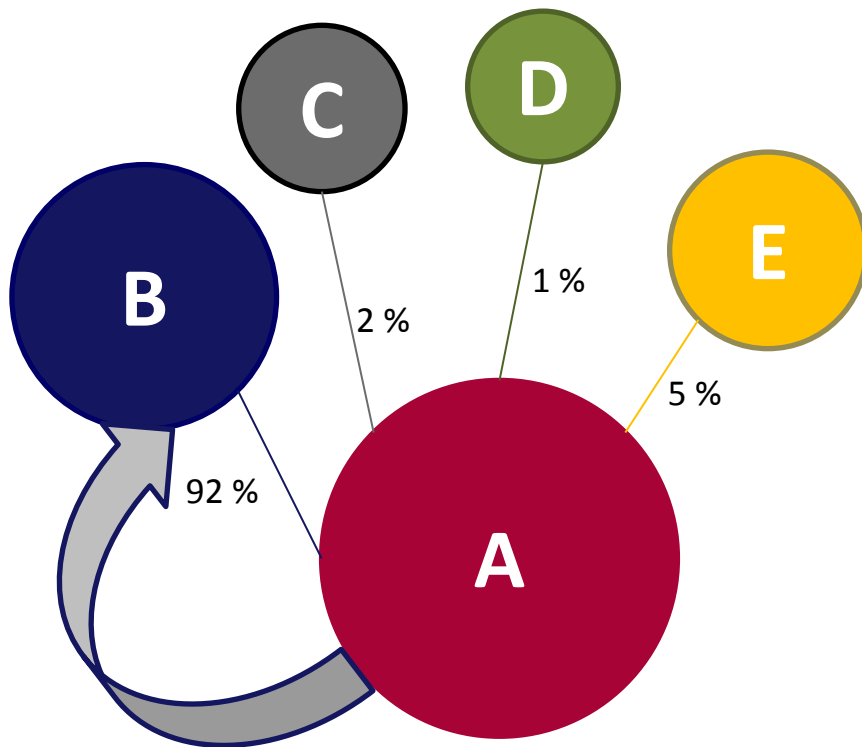
- Se vznikem nových společností:

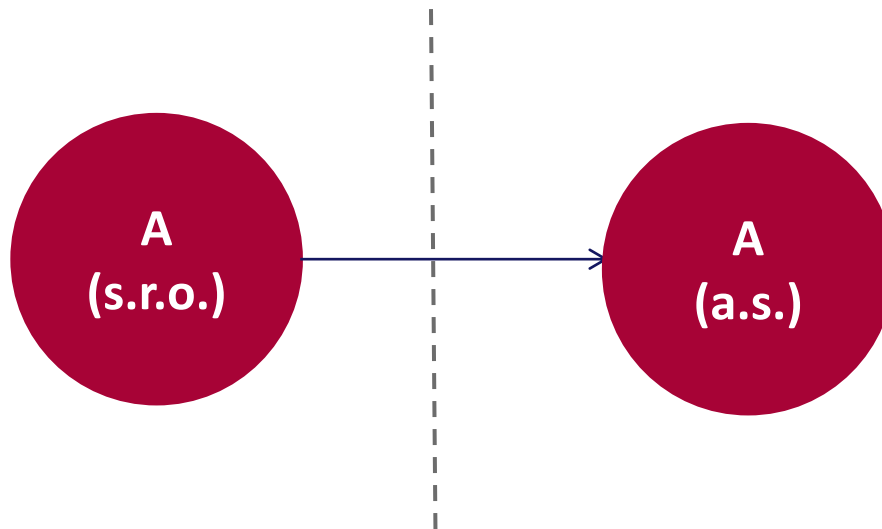
- Sloučením:

PŘEVOD JMĚNÍ NA SPOLEČNÍKA

ZMĚNA PRÁVNÍ FORMY

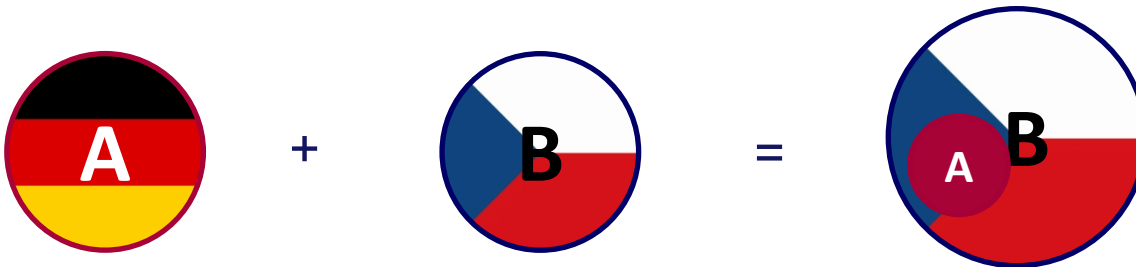

PŘESHraniČNÍ PŘEMĚNY

- Přeshraniční fúze
- Přeshraniční rozdělení
- Přeshraniční převod jmění
- Přeshraniční přemístění sídla

- Zahraniční osoba = sídlo v jiném členské státě EU nebo jiném státě tvořící Evropský hospodářský prostor (§ 59b + § 3 odst. 1 ZoP)
- Osvědčení přeshraniční přeměny

Přeshraniční fúze sloučením

Důvody pro realizaci přeměny

- Primárně ekonomické a účetní výhody – právníci u přeměn hrají „druhé housle“
- Reálná potřeba spojení/rozdělení/reorganizace soutěžitelů
 - Economics of scale – Úspory z rozsahu
 - Marriage of Convenience – sňatky z rozumu
 - Reorganizace struktury koncernu – řešení neposlušné dcery, vnitřní konkurence nebo vnitřního obchodování v rámci koncernu, pohlčení neefektivní společnosti
 - Diverzifikace rizik
 - Vertikální a horizontální integrace podnikání
 - Alternativa k akvizicím nebo dokončení spojení po provedené akvizici, nástroj převodu majetku
 - Rozluka mezi investory
 - Budování sesterských korporací pro nové investice

Důvody pro realizaci přeměny II

- Záchrana korporace před insolvencí/finanční injekce - § 5 ZPřem přípustná i v případě, že probíhá insolvenční řízení, jakož i v případě, že bylo vydáno rozhodnutí o úpadku.
- Alternativa ke zrušení korporace – § 4 ZPřem přeměna možná i během likvidace až do započetí rozdělování likvidačního zůstatku
- Uložené opatření k obnovení soutěže?

Alternativní nástroje k přeměnám (akvizice a jiné)

- Squeeze-out
- Převod podílu v korporaci, koupě účastnických cenných papírů
- Koupě/prodej závodu podnikatele
- Založení dceřiné společnosti
- Vymezení organizačních složek závodu
- Smlouva o společnosti/spolupráci

Harmonogram přeměny

- Přijetí záměru uskutečnit přeměnu
- Vyhotovení projektu přeměny
- Zveřejnění projektu přeměny
- Další související kroky (vzdání se práv, vypracování zpráv, projednání se zaměstnanci)
- Uplynutí zákonné lhůty od zveřejnění
- Schválení přeměny NO zúčastněných společností
- Zápis do veřejného rejstříku

Zveřejnění informací o přeměně

- § 33 ZPřem
- uloží do sbírky listin alespoň 1 měsíc přede dnem, kdy má být přeměna schválena projekt přeměny a
- zveřejní oznámení o uložení projektu a upozornění pro věřitele na jejich práva podle § 35 až 39 alespoň 1 měsíc přede dnem, kdy má být přeměna schválena

Alternativa zveřejnění

- § 33a ZPřem
- Zveřejnění na internetových stránkách společnosti
- Zabezpečí internetové stránky a publikované dokumenty podepíše uznávaným elektronickým podpisem nebo zapečetí uznávanou elektronickou pečetí
- Musí být nepřetržitě přístupné 1 měsíc – jinak nutno zveřejnit klasicky

Zvláštní oznamovací povinnost

- § 39a
- oznámit zahájení přípravy přeměny poskytovateli veřejné podpory, nestanoví-li zvláštní právní předpis něco jiného.

Právo společníků na informace

- § 34 ZPřem - Každý společník nebo člen, který o to požádá, má právo na informace, jež se týkají ostatních osob zúčastněných na přeměně, jsou-li důležité z hlediska přeměny (akcionáři jen na VH)
- Právo na doručení listin (zpravidla), typicky v tomto rozsahu
 - *a)* projekt rozdělení,
 - *b)* účetní závěrky všech zúčastněných veřejných obchodních společností za poslední 3 účetní období,
 - *c)* konečné účetní závěrky všech zúčastněných veřejných obchodních společností, zahajovací rozvaha rozdělované nebo nástupnické společnosti nebo nástupnických společností, zprávy auditora o jejich ověření,
 - *d)* mezitímní účetní závěrka a zpráva auditora o jejím ověření, anebo pololetní zpráva podle zákona o podnikání na kapitálovém trhu, pokud se vyžadují, a
 - *e)* znalecká zpráva o rozdělení, pokud se vyžaduje.

K nesplnění informační povinnosti vůči zaměstnancům

- **21 Cdo 4952/2014** ze dne 21.10.2015
- Okolnost, že **zaměstnavatel** (dosavadní nebo přejímající) **nesplní svou povinnost informovat odborovou organizaci** o přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů v důsledku přeměny dosavadního zaměstnavatele spočívající ve fúzi sloučením a tuto skutečnost s ní projednat, **nebrání uskutečnění přeměny** dosavadního zaměstnavatele a nemůže zamezit přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů na přejímajícího zaměstnavatele, který je s ní spojen.

Ochrana věřitelů

- § 35 ZPřem
- Věřitel, který přihlásí nesplatné pohledávky do 6 měsíců
- Prekluzivní lhůta
- ode dne, kdy se zápis přeměny do obchodního rejstříku stal účinným vůči třetím osobám,
- požadovat poskytnutí dostatečné jistoty, jestliže se v důsledku přeměny zhorší dobytnost

Ochrana věřitelů

- právo na poskytnutí jistoty nemají věřitelé,
 - *a)* kteří mají právo na přednostní uspokojení svých pohledávek v insolvenčním řízení,
 - *b)* kteří se pro účely insolvenčního řízení považují za zajištěné věřitele, nebo
 - *c)* jejichž pohledávky vznikly až po zápisu přeměny do obchodního rejstříku.

Zpráva o přeměně

- § 24 a násl. ZPřem – vyhotoví statutární orgán/správní rada
- *Obsah:*
 - a) odůvodnění výměnného poměru, kritéria rozdělení
 - b) odůvodnění výše případných doplatků,
 - c) vysvětlení opatření ve prospěch vlastníků jednotlivých druhů cenných,
 - d) popis obtíží, které se vyskytly při oceňování, nebo údaj, že se žádné obtíže nevyskytly,
 - e) změny ekonomického a právního postavení společníků nebo členů, včetně změny rozsahu ručení společníků
 - f) dopady přeměny na, zejména z hlediska dobytosti jejich pohledávek.

Zpráva o přeměně

- Zpráva o přeměně nemusí být zpracována, jestliže
 - *a)* dochází k přeměně veřejné obchodní společnosti nebo komanditní společnosti,
 - *b)* zanikající společnost s ručením omezeným nebo akciová společnost fúzuje se svým jediným společníkem,
 - *c)* jsou všichni společníci zúčastnění společnosti s ručením omezeným jejími jednatelem,
 - *d)* k tomu všichni společníci nebo členové udělili souhlas.

Znalecká zpráva o přezkoumání projektu přeměny

- Především stanovisko znalce pro tomu, zda výměnný poměr s případnými doplátky je vhodný a odůvodněný,
- Nevyhotovuje se, pokud se všichni společníci práva vzdají
- X znalecký posudek k ocenění jmění nebo jeho části (může být součástí zprávy)

Výměnný poměr

- Jaké podíly obdrží společník na nástupnických osobách za své stávající podíly
- Musí být vhodný a odůvodněný
- Přiměřený x nepřiměřený (právo na dorovnání)
- Rovnoměrný x nerovnoměrný

Vzdání se práva na výměnu podílu

- § 7a ZPřem
- Vzdá-li se společník nebo člen práva na výměnu podílu, zaniká dnem zápisu fúze nebo rozdělení do obchodního rejstříku jeho účast v zanikající společnosti bez práva na vypořádání a nevzniká mu účast na nástupnické společnosti nebo družstvu. Při rozdělení odštěpením zůstává společníkem nebo členem rozdělované společnosti nebo družstva
- Vzdání se práva na výměnu podílů po vyhotovení projektu přeměny se zakazuje.

Vzdání se práv při přeměně

- § 8
- Společník nebo člen osoby zúčastněné na přeměně může udělit souhlas s tím, že jakákoliv zpráva týkající se přeměny, nebude vypracována, ledaže jde o zprávu auditora o ověření účetní závěrky.
- Písemnou formu s úředně ověřeným podpisem, nebo
- Na valné hromadě společnosti, zaznamená se v NZ
- Možno kdykoli po té, co se dozví o zahájení přípravy přeměny – nelze tedy obecně do budoucna

Účetní dokumentace

- Rozhodný den – nesmí předcházet podání návrhu na zápis do OR o více než 12 měsíců
- Účetní závěrka ke dni předcházejícímu rozhodný den
- Zahajovací rozvaha k rozhodnému dni
- Mezitimní závěrka - ke dni vyhotovení projektu přeměny uplynulo více než 6 měsíců.
 - Lze se vzdát podle § 11a/2 Zpřem
- Ověření auditorem – závěrka (pokud alespoň jedna auditovaná jednotka, rozvaha (pokud všechny))

Schválení přeměny

- Ve v.o.s. a k.s. schvalují všichni společníci, forma ověřených podpisů, ale projekt musí mít formu NZ
- V s.r.o. a a.s. schvaluje VH $\frac{3}{4}$ přítomných, notářský zápis
- S.r.o. – všichni společníci, kterým se zasahuje do práv, společník, jehož souhlasem je podmíněna převoditelnost podílů
- A.s. nerovnoměrný výměnný poměr 90% všech
- V družstvu schvaluje členská schůze, usnášeníschopnost $\frac{2}{3}$, většina $\frac{2}{3}$ přítomných, notářský zápis
- Převod jmění na společníka 90% všech

Účinnost přeměny

- Účetně se na společnosti hledí, jako by k přeměně došlo k rozhodnému dni
- Právní účinky, vznik a zánik - Konstitutivní zápis do obchodního rejstříku (§ 59 ZPřem)
- Po zápisu přeměny do obchodního rejstříku nelze ani
 - *a)* vyslovit neplatnost rozhodnutí o schválení přeměny; tím není dotčeno právo společníků nebo členů na dorovnání a na náhradu škody, popřípadě na přiměřené zadostiučinění, nebo
 - *b)* změnit ani zrušit projekt přeměny.

Právo na dorovnání

- § 45 ZPřem a násl.
- Není-li výměnný poměr přiměřený nebo společníci, kterým podíly nebudou vyměněny nedostanou přiměřený doplatek
- Vůči nástupnické korporaci nebo přejímajícímu společníkovi
- v penězích, lze dohodnout naturální
- Dorovnává se do přiměřené výše
- 6 měsíců prekluzivní lhůta od provedení zápisu přeměny do OR

Právo na odkup podílů

- § 49a a násl ZPřem
- Právo odprodat svůj podíl v nástupnické společnosti této společnosti, jestliže mezi rozhodným dnem a zápisem fúze nebo rozdělení společnosti s ručením omezeným nebo akciové společnosti do obchodního rejstříku
- dojde k podstatné změně jmění kterékoliv ze společností zúčastněných na přeměně, jež by odůvodňovaly jiný výměnný poměr podílů,
- Právo má osoba,
 - *a)* která byla společníkem zúčastněné společnosti ke dni schválení fúze nebo rozdělení,
 - *b)* která hlasovala proti schválení fúze nebo rozdělení,
 - *c)* v jejíž nepospěch se zhoršil výměnný poměr podílu a
 - *d)* která od zápisu fúze nebo rozdělení do obchodního rejstříku nevykonávala práva společníka v nástupnické společnosti, kromě práva na výměnu podílu za podíl v nástupnické společnosti.
- Hodnota určená posudkem znalce
- Prekluzivní lhůta 2 měsíce od zápisu

Neplatnost přeměny

- § 52 a násl. ZPřem
- Neplatnosti projektu přeměny se lze dovolávat pouze zároveň s neplatností alespoň jednoho rozhodnutí o schválení přeměny.
- Vyslovení neplatnosti rozhodnutí o schválení přeměny se lze dovolávat samostatně, ledaže důvody této neplatnosti mají základ v projektu přeměny.
- Podpůrně se použije regulace neplatnosti usnesení valné hromady

Negativní vymezení důvodů

- Důvodem není
 - skutečnost, že výměnný poměr podílů a výše doplatků nebo vypořádání nejsou přiměřené,
 - že údaje týkající se výměnného poměru podílů nebo vypořádání nejsou v souladu se zákonem
- Tyto případy lze napadnout jen návrhem na dorovnání nebo žalobou na náhradu škody, ledaže právo na dorovnání zákon vylučuje.

Důsledky zápisu přeměny

- *§ 57/1 ZPřem*
- Po zápisu přeměny do obchodního rejstříku nelze ani
 - *a)* vyslovit neplatnost rozhodnutí o schválení přeměny; tím není dotčeno právo společníků nebo členů na dorovnání a na náhradu škody, popřípadě na přiměřené zadostiučinění, nebo
 - *b)* změnit ani zrušit projekt přeměny.
- Řízení o neplatnosti probíhající v době zápisu
 - 30 dní na změnu petitu na určení, zda projekt přeměny nebo rozhodnutí o schválení přeměny jsou v rozporu s právními předpisy, společenskou nebo zakladatelskou smlouvou, zakladatelskou listinou nebo se stanovami.

K nezvratnosti zápisu

- **29 Cdo 3068/2013** ze dne 19.06.2014
- Byla-li do obchodního rejstříku zapsána fúze sloučením, **nastaly její účinky bez ohledu na to, zda rozhodnutí rejstříkového soudu, na jehož základě byla fúze zapsána, nabylo právní moci, či nikoli.** Jakkoliv totiž případné **vady** v procesu přeměny (včetně porušení právních předpisů či stanov, jež by mohly vést k vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, jímž byla přeměna schválena) již po zápisu přeměny do obchodního rejstříku **nemohou být důvodem pro zrušení tohoto zápisu** či vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady.

III. ÚS 2671/09 ze dne 03.03.2011

- Již částečně překonáno – zákon výslovně stanoví, že lze pokračovat v tomtéž řízení, pokud dojde ke změně návrhu
- 1. Z [čl. 36 LPS](#) bez dalšího **neplyne, že je zaručeno právo na meritorní rozhodnutí bez ohledu na splnění procesních podmínek**; obecně platí, že podmínky a podrobnosti soudního přezkumu upravuje zákon, přičemž nelze vyloučit, že **právo podle tohoto článku garantované bude naplněno v jiném řízení než původně zahájeném**, jestliže je takové řízení způsobilé představovat obdobně adekvátní procesní instrument.
- 2. Bylo-li usnesení valné hromady o přeměně vydáno v rozporu se zákonem či stanovami a soud nevysloví jeho neplatnost proto, že byl pravomocně povolen zápis přeměny do obchodního rejstříku, má **akcionář právo domáhat se za podmínek stanovených v [§ 131](#) odst. 4 ObchZ přiměřeného zadostiučinění**.